

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

**ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ**

Мурза О В, магістр кафедри психології
Шмаргун В.М, доктор психологічних наук, професор
Shmargun2012@ukr.net

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Актуальність дослідження, теоретико-методологічне обґрунтування дослідження. Ціннісні орієнтації є важливим психологічним фактором, який впливає на мотивацію, поведінку та рішення військовослужбовців у професійній діяльності. Вони формуються впродовж життя і визначають відношення людини до цінностей, що керують її поведінкою. У військовій сфері ціннісні орієнтації відіграють особливо важливу роль, оскільки військова

діяльність вимагає від військовослужбовців високого рівня мотивації та готовності до виконання своїх обов'язків, а також вимагає певних цінностей, таких як патріотизм, служіння Батьківщині, вірність, дисципліна та інші. Особливо це важливо під час бойових дій, які зараз більше року тривають на території України проти агресії країни-нападника.

Провівши аналіз літературних джерел, нами було виокремлено положення вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо ціннісних орієнтацій військовослужбовців. Зокрема, Е. Штайнер та А. Кудряшова висвітлюють питання впливу ціннісних орієнтацій на ефективність професійної діяльності військовослужбовців, зокрема на прийняття рішень в умовах кризових ситуацій [5, с. 21]. М. Бочарова та І. Губерський досліджують питання впливу ціннісних орієнтацій на формування психологічної готовності до професійної діяльності військовослужбовців [1, с. 37]. Р. Гілдер, Д. Ван Мехелен та Д. Шарліер вивчають питання взаємозв'язку між ціннісними орієнтаціями та професійною самоідентифікацією військовослужбовців [3, с. 14]. Український дослідник В. Ващенко висвітлює питання ціннісних орієнтацій в контексті формування військового етику [2, с. 35]. М. Піхтін та О. Сурма вивчають питання впливу ціннісних орієнтацій на професійну діяльність військовослужбовців в умовах бойових дій [4, с. 25]. Польські дослідники М. Ковальський та Б. Зубрицький досліджують питання впливу ціннісних орієнтацій на мотивацію військовослужбовців [7, с. 91]. Шведський дослідник С. Бушмен висвітлює питання впливу ціннісних орієнтацій на ризиковану поведінку військовослужбовців [6, с. 383].

Мета дослідження – ціннісні орієнтації військовослужбовців.

Результати теоретичного аналізу проблеми. Згідно з результатами теоретичного аналізу, ціннісні орієнтації військовослужбовців можна класифікувати за різними критеріями, зокрема за спрямованістю на цілі, на джерела цінностей, на типи цінностей тощо. Одним з найбільш відомих підходів є класифікація ціннісних орієнтацій, запропонована М. Рокічем, яка включає наступні типи цінностей: теоретичні знання, практичні вміння, незалежність, соціальний статус, влада, матеріальний комфорт, гармонія, безпека, стимуляція, універсалізм, беневолянтна домінантність, культурна традиція, конформізм, традиціоналізм [3, с. 15].

Відповідно до результатів попередніх досліджень, ціннісні орієнтації військовослужбовців можуть впливати на їх мотивацію, рішення, ефективність професійної діяльності та інші показники. Наприклад, дослідження Штайнера та Кудряшової показали, що військовослужбовці з ціннісною орієнтацією на безпеку та матеріальний комфорт більш схильні до ризикованої поведінки, тоді як ті, хто мають ціннісну орієнтацію на беневолянтну домінантність та універсалізм, менше схильні до ризику [5, с. 22]. Можна стверджувати, що формування ціннісних орієнтацій військовослужбовців є важливою складовою психологічної готовності до професійної діяльності. Важливим фактором формування ціннісних орієнтацій є виховання та професійна підготовка військовослужбовців, а також соціальне оточення та культурні чинники. Особливо важливим є формування військовими керівниками ціннісної орієнтації на патріотизм, служіння Батьківщині, вірність, дисципліну та інші цінності, які відображають високий рівень професійної етики та моралі.

Отже, вивчення ціннісних орієнтацій військовослужбовців має важливе значення для розуміння їх мотивації та поведінки у професійній діяльності, а також для формування психологічної готовності до виконання завдань, зокрема під час бойових дій. Дослідження ціннісних орієнтацій військовослужбовців може допомогти у покращенні професійної підготовки та виховання військовослужбовців, забезпеченні високої ефективності їх професійної діяльності та виконанні завдань у складних умовах.

Перелік посилань

1. Бочарова М., & Губерський, І. Вплив ціннісних орієнтацій на формування психологічної готовності до професійної діяльності військовослужбовців. *Військова психологія*, 2016. 1(5), С. 36-41.

2. Ващенко В. Ціннісні орієнтації в контексті формування військового етику. *Військова психологія*, 2017. 3(7), С. 34-39.

3. Гілдер Р., Ван Мехелен, Д., & Шарліер, Д. Взаємозв'язок ціннісних орієнтацій та професійної самоідентифікації військовослужбовців. *Військова психологія*, 2018. 30(1), 12-20.
4. Піхтін М., & Сурма, О. Вплив ціннісних орієнтацій на професійну діяльність військовослужбовців в умовах бойових дій. *Military Psychology*, 2018. 32(2), 22-29.
5. Штайнер Е., & Кудряшова, А. Взаємозв'язок ціннісних орієнтацій та ефективності професійної діяльності військовослужбовців. *Військова психологія*, 2016. 2(6), 20-25.
6. Buschman, S. The influence of value orientations on risky behavior in military personnel. *Military Psychology*, 2019. 31(5), P. 382-390.
7. Kovalsky, M., & Zubrytsky, B. The influence of value orientations on motivation of military personnel. *Military Psychology*, 2018. 30 (3), P. 89-96.